

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vytauto g. 38, 41143 Biržai, tel./ faks. (8 450) 42 108, el. p. kontrolc@birzai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188642518.

Biržų rajono savivaldybės tarybai

Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui

IŠVADA

DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS SUTEIKTI 523 TŪKST. EUR GARANTIJĄ DĖL UAB BIRŽŲ AUTOBUSŲ PARKO PRISIIMAMO ĮSIPAREIGOJIMO PAGAL PASKOLOS SUTARTĮ

2021 m. lapkričio 22 d. Nr. K9-5
Biržai

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) gavo Biržų rajono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) raštą¹ su prašymu pateikti išvadą dėl galimybės suteikti Biržų rajono savivaldybės garantiją UAB Biržų autobusų parkui (toliau – Bendrovė) pasirinktai palankiausias sąlygas pasiūliusiai kredito įstaigai ne didesnei kaip 523 000 (penkių šimtų dvidešimt trijų tūkstančių) eurų sumai už Bendrovės ne ilgesniam nei 7 (septynerių) metų laikotarpiui prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolos sutartį investicijoms (autobusams įsigyti) finansuoti.

Vykdydama Vietos savivaldos įstatymo² ir Tarnybos nuostatų reikalavimus³, Tarnyba atliko vertinimą dėl Biržų rajono savivaldybės galimybės suteikti ne didesnę kaip 523 000 eurų sumą už Bendrovės ne ilgesniam nei 7 (septynerių) metų laikotarpiui prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolos sutartį investicijoms (autobusams įsigyti) finansuoti bei pateikti išvadą Savivaldybės tarybai.

I. GARANTIJOS SUTEIKIMO PAGRĮSTUMAS

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme⁴ nustatyta, Savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos, skolinimosi ir garantijų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali teikti garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitų įsipareigojamųjų dokumentų sutartis.

Bendrovės vienintelis akcininkas yra Biržų rajono savivaldybė. Bendrovė yra ribotos civilinės atsakomybės asmuo. Bendrovės veiklos tikslai: užtikrinti būtinų keleivinio kelių transporto paslaugų teikimą visuomenei vežti keleivius nustatytais tolimojo ir vietinio reguliaraus susisiekimo

¹ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2021 m. lapkričio 18 d. raštas Nr. SN-1653 „Dėl išvados suteikti savivaldybės garantiją kredito įstaigai už UAB Biržų autobusų parko prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolos sutartį pateikimo“.

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 1 d. 3 p.

³ Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų, patvirtintų Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. T-174, 12.3 p.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais) 10 str. 1 d. 5 p.

maršrutaais; racionaliai naudoti Bendrovės turtą bei kitus išteklius; siekti ekonomiškai racionalios Bendrovės veiklos. Bendrovė įsteigta neribotam laikui ir įregistruota Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre.

Bendrovės įstatinis kapitalas yra 138 341,92 Eur, kuris padalintas į 4 777 paprastasias vardines akcijas. Bendrovės akcijos nominali vertė yra 28,96 Eur.

Bendrovė yra Savivaldybės valdoma įmonė, todėl Savivaldybė gali teikti garantiją dėl jos priimtų įsipareigojimų pagal paskolos sutartis.

II. SKOLINIMOSI LIMITAI

Savivaldybių skolinimosi taisyklės⁵ nustato, kad Savivaldybė turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyto savivaldybės garantijų limito, į kurį įskaitomi savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal pasirašytas paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – Įstatymas) savivaldybių skolos, skolinimosi ir garantijų limitų dydžius 2021 metams⁶, kuris numato, kad savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų Įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

Rodiklis, pagal kurį skaičiuojamas savivaldybių garantijos limitas – Įstatymo 6 priede nurodytos prognozuojamos savivaldybės biudžeto pajamos – 16 088 tūkst. Eur.

Savivaldybės garantijų limitas 2021 m. – 1 608,8 tūkst. Eur. Savivaldybė yra suteikusi dvi garantijas už 955,4 tūkst. Eur:

1. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu⁷ suteikta Savivaldybės garantija uždarajai akcinei bendrovei Viešųjų investicijų plėtros agentūrai ne didesnei kaip 580 385,52 eurų sumai dėl uždarosios akcinės bendrovės „Biržų vandenys“ paskolos iš Vandentvarkos fondo vandentvarkos tinklų plėtros investicijų projektui finansuoti. Suteikta garantija galioja iki 2040-01-15.

2. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu⁸ suteikta Savivaldybės garantija UAB Biržų autobusų parko pasirinktai palankiausias sąlygas pasiūliusiai kredito įstaigai ne didesnei kaip 375 000 eurų sumai už Bendrovės imamą 7 metų laikotarpiui 375 000 eurų paskolą investicijoms – autobusams įsigyti. Paskolą Bendrovei 2020-12-16 suteikė Šiaulių bankas. Paskolos sutarties terminas iki 2027-12-15. 2021 m. lapkričio 18 d. Bendrovės apskaitos duomenimis, įmonė išėmusi visą paskolos sumą, yra grąžinusi 23,7 tūkst. Eur ir paskolos likutis sudarė 351,3 tūkst. Eur.

Biržų rajono savivaldybės suteiktų garantijų likutis 2021 m. lapkričio 18 d. sudarė 931,7 tūkst. Eur. Savivaldybės garantijų limitas leidžia Savivaldybei suteikti 523,0 tūkst. Eur garantiją.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių (su vėlesniais pakeitimais) 4.3 p.

⁶ Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. (su vėlesniu pakeitimu) 1 d. 5 p.

⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. T-276 „Dėl Savivaldybės garantijos suteikimo uždarajai akcinei bendrovei Viešųjų investicijų plėtros agentūrai dėl uždarosios akcinės bendrovės „Biržų vandenys“ iš Vandentvarkos fondo imamos paskolos investicijų projektui finansuoti“.

⁸ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 28 d. sprendimas Nr. T-199 „Dėl Savivaldybės garantijos suteikimo kredito įstaigai už uždarosios akcinės bendrovės Biržų autobusų parko imamą ilgalaikę paskolą investicijoms“ (su 2020 m. gruodžio 23 d. sprendimo Nr. T-282 pakeitimu).

III. BENDROVĖS FINANSINIAI RODIKLIAI

Atkreipiame dėmesį, kad Bendrovės paskutinių ketverių metų (2018-2021 m.) veiklos rezultatas buvo neigiamas. Pagal Bendrovės Pelną (nuostolių ataskaitą) grynas nuostolis buvo:

2018 m. – 42,1 tūkst. Eur;

2019 m. – 15,2 tūkst. Eur;

2020 m. – 41,8 tūkst. Eur;

2021 m. (už 9 mėn.) – 2,2 tūkst. Eur.

Bendrovės mokėtinų ir gautinų sumų (Eur)

Rodikliai	2020 III ketv.	2021 III ketv.	Skirtumas (3-2)
1	2	3	4
Po vieno metų mokėtinų sumų ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai, iš jų:	29145	613777	584632
Skoliniai įsipareigojimai	29145	314727	285582
Skolos kredito įstaigoms		299050	299050
Per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimai, iš jų:	224948	340997	116049
Skolos kredito įstaigoms		104868	104868
Skolos tiekėjams	59179	48156	-11023
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	160375	140640	-19735
Kitos mokėtinų sumų ir trumpalaikiai įsipareigojimai	531	47341	46810
Per vienerius metus gautinų sumų, iš jų:	92716	151335	58619
Pirkėjų skolos	24637	37752	13115
Kitos gautinų sumų	68079	113600	45521
Santykinis įsiskolinimo rodiklis⁹	0,75	0,78	0,03

Bendrovės įsiskolinimai palyginus 2021 m. III ketv. ir 2020 m. III ketv. padidėjo dėl sudarytų kredito sutarčių su AB Šiaulių banku.

Įsiskolinimo rodiklis 2021 m. III ketv. – 0,78, lyginant duomenis su 2020 m. III ketv. jis padidėjo 0,03. Įsiskolinimo rodiklis parodo kiek viename turto eurai tenka skolų. Kuo rodiklio reikšmė žemesnė, tuo skolos labiau padengtos turto, tad bankai ir kiti kreditoriai vertina žemą šio rodiklio reikšmę. Įsiskolinimo rodiklio reikšmė apie 0,5 laikoma normalia (t. y. pusė finansavimo šaltinių yra skolinti), reikšmei esant virš 0,7 būklė laikoma nepatenkinama.

Bendrovė turi dvi kredito sutartis:

1. 2020 m. gruodžio 16 d. sudaryta kredito sutartis Nr. KS-2020-001-25 su AB Šiaulių bankas, sutarties suma 375 000 Eur. Už šią paskolą yra suteikta Savivaldybės garantija. Paskolos lėšomis Bendrovė įsigijo 3 naujus autobusus (1 MAN ir 2 „Mercedes Benz Sprinter“). Paskolos sutarties terminas iki 2027-12-15. Paskolos likutis 2021-09-30 – 356 013 Eur.

2. Bendrovė su AB Šiaulių banku 2021 m. birželio 9 d. yra sudariusi lizingo sutartį Nr. FS-211-16723, kuria įsigyta 4 autobusai „Mercedes Bens Sprinter 519“, bendra turto kaina 323 796,0 Eur. Paskolos sutarties terminas iki 2028-06-25 (pagal patikslintą 2021-06-22 grafiką). Pagal šią sutartį Bendrovė AB Šiaulių bankui pateikė užtikrinimo priemones (2021-06-09 finansavimo limitu sutartis Nr. FSL-2021-003-25): 1 MAN ir 2 „Mercedes Benz Sprinter“ autobusus. Paskolos likutis 2021-09-30 – 294 782 Eur.

2021 metais Bendrovė baigė išmokėti paskolas pagal dvi sutartis:

⁹ Santykinis įsiskolinimo rodiklis skaičiuojamas palyginant įmonės skolas (įsipareigojimus) su įmonės turto. Jis parodo kokia dalis turto finansuota iš skolintų lėšų.

1. 2018-11-28 finansinės nuomos sutartį Nr. FS-184-09022-01, kuria buvo įsigyta autobusas „Mercedes Benz O 818“, turto kaina 83 490 Eur (paskutinė įmoka 2021-09-09);
2. 2018-12-07 finansinės nuomos sutartį Nr. FS-184-09019-01, kuria buvo įsigyta autobusas „Mercedes Benz Sprinter 516“, turto kaina 47 190 Eur (paskutinė įmoka 2021-06-03).

Bendrovė pagal sprendimus turi atidėtų mokėjimų už mokestines nepriemokas už 124 136,02 Eur:

1. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie LR Finansų ministerijos (toliau – VMI) 2021 m. vasario 10 d. sprendimas Nr. (23.24-08) 327-5261 Išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą už gyventojų pajamų mokestį – 31 082,98 Eur, išmokėjimo terminas 2022-12-25;
2. Valstybinio socialinio draudimo fondo Valdybos Panevėžio skyriaus 2021 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. VIA-SP10E-137 Dėl įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo supaprastinta tvarka 84 332,31 Eur, išmokėjimo terminas 2025-08-25.
3. Valstybinio socialinio draudimo fondo Valdybos Panevėžio skyriaus 2021 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. VIA-SP10E-138 Dėl įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo supaprastinta tvarka 8 720,73 Eur, išmokėjimo terminas 2025-08-25.

Likutis mokestinių nepriemokų 2021 m. spalio 1 d. buvo 112 307,40 Eur. Per mėnesį Bendrovė pagal sudarytus grafikus grąžina 3 351,46 Eur nepriemokų.

Atkreipiame dėmesį, kad iki šiol Bendrovė už paskolas ir mokestines nepriemokas atsiskaito laiku, išskyrus atvejį, kada pagal VMI sprendimo mokestinės nepriemokos išdėstymą, įmokų, kurių terminas buvo sumokėti 2021-03-25, 2021-04-25, 2021-05-25 (vieno mėnesio įmoka 1412,86 Eur), sumokėta tik 2021 m. birželio 9 d.

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ

Savivaldybės administracija ir Bendrovė yra atsakingos už pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą. Atliekant vertinimą buvo vadovaujamosi nuostata, kad pateikti dokumentai ir duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu priimtų skolinių įsipareigojimų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį, atsiskaitymą laiku ir kontrolę.

Bendrovės vadovybė atsako už paskolos, už kurią Savivaldybė teikia garantiją, panaudojimą Savivaldybės tarybos nustatytiems tikslams, atsiskaitymą laiku su kredito įstaiga ir informacijos teikimą.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ

Mūsų tikslas yra, atlikus vertinimą pateikti išvadą Savivaldybės tarybai, kurioje išreiškiama nuomonė dėl Savivaldybės galimybės suteikti garantiją už Bendrovės priimtą įsipareigojimą pagal paskolos sutartį.

Vertinimas atliktas taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog Savivaldybė suteikdama garantiją nepažeis teisės aktais nustatytų skolinimosi limitų. Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Biržų rajono savivaldybės interneto tinklapyje adresu: <http://www.birzai.lt>. Šis apibūdinimas yra sudedamoji išvados dalis.

IŠVADA

Mūsų nuomone, Biržų rajono savivaldybei suteikus UAB Biržų autobusų parkui ne didesnę kaip 523 000 Eur garantiją už imamą ilgalaikę, bet ne ilgesniam nei 7 (septynerių) metų laikotarpiui, paskolą investicijoms (autobusams įsigyti) finansuoti, nebus viršytas Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodyklių patvirtinimo įstatyme nustatytas Savivaldybės garantijų limitas.

Atkreipiame dėmesį, kad nors iki šiol Bendrovė su kredito įstaigomis ir dėl sumokėtų atidėtų įmokų atsiskaito laiku, tačiau išlieka rizika, kad dėl Bendrovės nuostolingos veiklos ir dėl priimtų įsipareigojimų sumažės galimybė laiku grąžinti paskolas ir šią prievolę vykdyti tikėtina turės Biržų rajono savivaldybės administracija.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė